

สำนักพิมพ์ภาค

ไก่ชน&ไก่พื้นเมือง

เรียบเรียง : ดร.สวัสดี ธรรมบุตร

พิมพ์ครั้งที่ 5

วิธีการเลี้ยงไก่ชนและไก่พื้นเมือง
อุปกรณ์ที่จำเป็นในการเลี้ยงไก่
การผสมพันธุ์ไก่เพื่อผลิตลูก
ตัวฟักไข่และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
การเลี้ยงไก่พื้นเมือง 5 สายพันธุ์
หลักเกณฑ์การตัดสินไก่ชน

ศึกษาค้นคว้า
จากประสบการณ์จริง

140.-

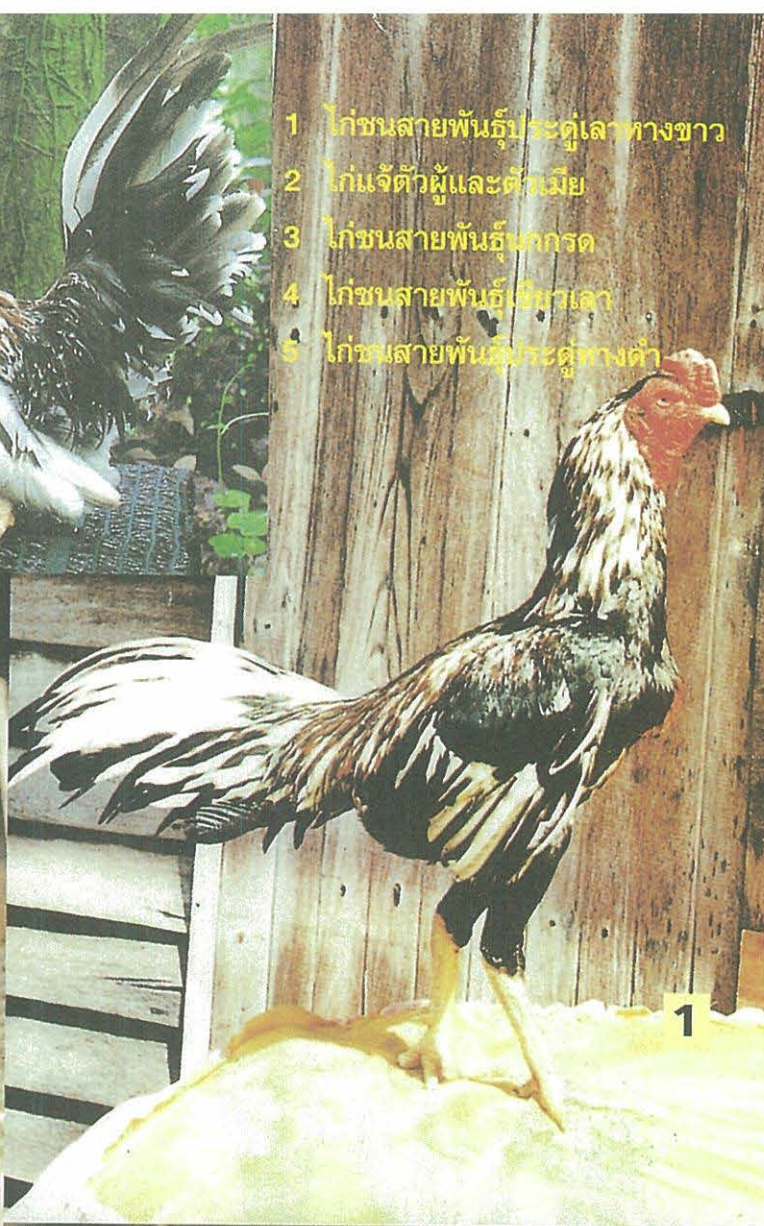

2

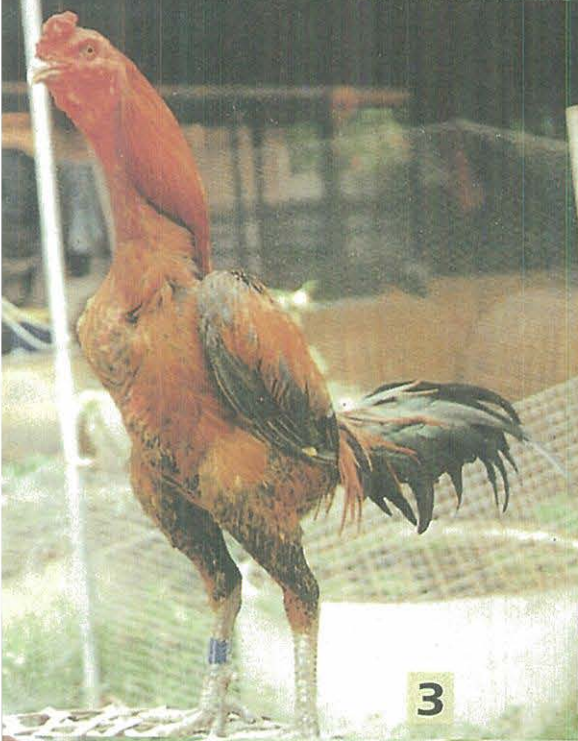

- 1 ไก่ชนสายพันธุ์ประดู่เลาหางขาว
- 2 ไก่แจ้ตัวผู้และตัวเมีย
- 3 ไก่ชนสายพันธุ์นกกรด
- 4 ไก่ชนสายพันธุ์เขียวเลา
- 5 ไก่ชนสายพันธุ์ประดู่หางดำ

1

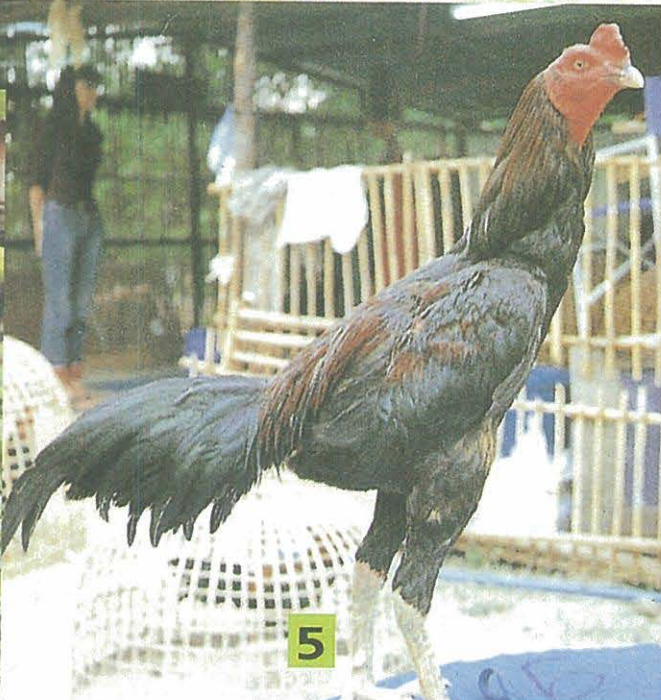
3

4

5

ชน

ไก่ชนพันธุ์เหลืองหางขาว ไก่ชนพ่อพันธุ์ประดู่หางดำ

คู่มือ

การเลี้ยงไก่ชน & ไก่พื้นเมือง

หนังสือเฉพาะกิจในเครือนิตยสารไม่ลองไม่รู้

โดย :

เลขามาตรฐานสากล

ประจำหนังสือ

พิมพ์ครั้งที่ 1

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

ไก่ชน & ไก่พื้นเมือง

บรรณาธิการเล่ม

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมาย

ที่ปรึกษา

แม่พิมพ์สี-ขาวดำ

สำนักพิมพ์

ดร.สวัสดิ์ ธรรมบุตร มิถุนายน 2545

ISBN : 974-90347-2-4

ไก่ชน & ไก่พื้นเมือง

เดือนมิถุนายน 2545

ดร.สวัสดิ์ ธรรมบุตร

116 หน้า ภาพประกอบ

อภิชาติ ศรีสอาด

อ.เพ็ญใจ บุญทรัพย์, ทิพย์ภวัลย์ เอี่ยมบรรณพงษ์, ลีวาพร จันทุมมี,
เฉลิมพงษ์ กวินรจิตมงคล, อติศร ลินทอง, อัมพา คำวงษา,
รสริน เกลี้ยงเกลา

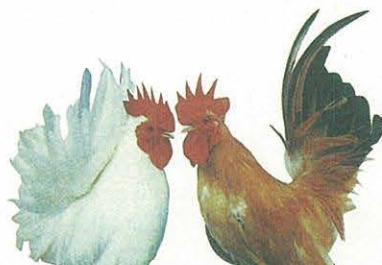
สมนึก พุ่มไฉยา

สุราษฎร์ ทองมาก

บริษัทกราฟฟิค ปรี้นติ้ง พรินเพลส ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด
โทร 0-2886-8899-903

บริษัทนาคา อินเตอร์มีเดีย จำกัด เลขที่ 81 ม.4 ซ.เพชรเกษม 102/3
ถ.เพชรเกษม แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160
โทร. 0-2809-4211-2 โทรสาร 0-2809-4213

www.nakaintermedia.com e-mail: api_naka@yahoo.co.th

คำนำพิชัยน

ไก่พื้นเมือง

คือ ไก่ที่มีถิ่นกำเนิดและเกิดในประเทศไทยที่บรรพบุรุษเราเลี้ยงและอนุรักษ์ไว้กับครอบครัวมาช้านานนับเป็นร้อยปี มีหลากหลายสายพันธุ์และมีชื่อเรียกตามภาษาท้องถิ่นที่แตกต่างกัน เช่น ไก่ชน ไก่คู ไก่ตะเภา ไก่แจ้ และไก่บ้าน ไก่คอล่อน ซึ่งปัจจุบันเกษตรกรหรือประชาชนทั่วไปเลี้ยงไว้หลังบ้าน เพื่อเป็นอาหารและเสริมรายได้สำหรับครอบครัว บางคนเลี้ยงไว้สำหรับเป็นไก่งาม เช่น ไก่ชนเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน หรือเลี้ยงไว้สำหรับความสวยงาม แต่ทุก ๆ คนที่เลี้ยงไก่พื้นเมืองมีข้อสรุปสุดท้ายคือ เลี้ยงเป็นอาหาร และขายเป็นรายได้เสริม

ปัจจุบันกรมปศุสัตว์ได้รวบรวม สำนวณสถิติการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของประชากรทั่วประเทศ พบว่าปี พ.ศ. 2544 มีเกษตรกรเลี้ยงไก่พื้นเมือง 2,865,152 ราย หรือประมาณ 60 % ของเกษตรกรทั่วประเทศ มีไก่รวมทั้ง ไก่เล็ก ไก่รุ่น ไก่พ่อแม่พันธุ์ รวมทั้งหมดประมาณ 72.97 ล้านตัว ในจำนวนนี้จะเป็นพ่อแม่พันธุ์ 22 % หรือ 16.05 ล้านตัวซึ่งแต่ละตัวจะฟักไข่ปีละ 3 - 4 ครั้ง ผลผลิตลูกได้ปีละ 39 ตัวโดยเฉลี่ย ดังนั้นปีหนึ่ง ๆ เกษตรกรจะผลิตไก่พื้นเมืองได้ 626 ล้านตัว แต่เลี้ยงรอดอายุและขนาดขายได้เพียง 50 % หรือ 313 ล้านตัวๆละประมาณ 1.2 - 1.5 กก. ๆ ละ 45 บาท เป็นรายได้เสริมถึงปีละ 16,902 - 21,127 ล้านบาท

ซึ่งเป็นมูลค่ามหาศาลแต่คนส่วนใหญ่มองข้ามความสำคัญข้อนี้ไป หันไปนิยมไก่พันธุ์ต่างประเทศ ซึ่งเลี้ยงยากและราคาแพงไม่สามารถเพาะเลี้ยงเองได้ต้องตกเป็นเบี้ยล่างคนต่างชาติตลอดไป ข้าพเจ้ามองเห็นความสำคัญข้อนี้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 - 2516 เห็นการเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอดและคิดว่าเราควรจะอนุรักษ์ และพัฒนาไก่พื้นเมืองของเราไว้กับประชาชน จึงได้ทำการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันและอนาคต

สำหรับหนังสือเล่มนี้ เป็นผลงานส่วนหนึ่งที่ได้ทำการวิจัยและประสบการณ์มาด้วยตนเองตลอดชีวิตรับราชการ จึงได้รวบรวมไว้เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อท่านที่สนใจศึกษาหาความรู้ และนำไปประกอบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเป็นอาชีพทางเลือก หรือการเลี้ยงผสมผสานกับการประกอบอาชีพอื่นได้ไม่มากนักน้อย จึงขออวยพรให้ท่านจงประสบความสำเร็จตามความปรารถนา

(ดร.สวัสดิ์ ธรรมบุตร)

ผู้อำนวยการกองบำรุงพันธุ์สัตว์

กรมปศุสัตว์

คำนำบรรณาธิการเล่ม

คู่มือ “การเลี้ยงไก่ชนและไก่พื้นเมือง” ตามโครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ไก่พื้นเมืองของไทยเป็นผลงานที่ได้จากการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองในหมู่บ้านต่างๆ ของกองบำรุงพันธุ์สัตว์กรมปศุสัตว์โดยมี **ดร.สวัสดิ์ ธรรมบุตร**

กว่าจะมาเป็นคู่มือการเลี้ยงไก่พื้นเมืองฉบับนี้ข้อมูลต่างๆ ต้องผ่านการวิจัยจากสถาบันสัตว์ปีกแห่งชาติ ผ่านการทดลองเลี้ยงและทดลองส่งเสริมให้ประชาชนประกอบอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมืองมาากต่อมากแล้ว และประสบความสำเร็จในอาชีพกันอย่างแพร่หลาย

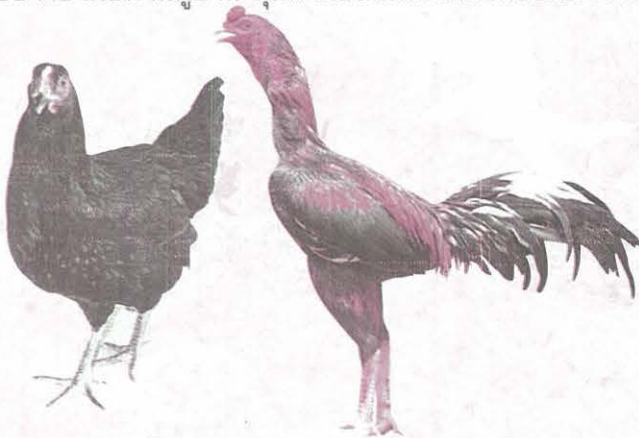
ถึงแม้ว่าข้อมูลส่วนใหญ่ของคู่มือเล่มนี้จะอ้างอิงการทดลองหรืองานวิชาการต่าง ๆ แต่ท่าน **ดร.สวัสดิ์ ธรรมบุตร** ก็ได้เรียบเรียงขึ้นใหม่ให้อ่านง่ายเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เน้นเป็นภาษาที่เข้าใจตั้งแต่เกษตรกรจนถึงนักวิชาการอ่านแล้วนำไปปฏิบัติได้จริงทุกขั้นตอนทั้งการเลี้ยง การจัดการ และการป้องกันรักษาโรค

ดร.สวัสดิ์ ธรรมบุตร เป็นนักวิชาการและนักบริหารชั้นนำของกรมปศุสัตว์กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ผ่านประสบการณ์ด้านสัตว์ปีกอย่างมากมายทั้งไทยและต่างประเทศ เป็นผู้วิจัยสายพันธุ์สัตว์ปีกเพื่อเกษตรกรไทยมากมาย อาทิ เปิดพันธุ์บางปะกง 1, บางปะกง 2, ไก่พื้นเมือง 3 สาย, ไก่พื้นเมือง 4 สาย และ 5 สาย, ไก่เนื้อพันธุ์กบินทร์บุรี, ไก่ไข่พันธุ์กบินทร์บุรี, เป็ดเนื้อพันธุ์กบินทร์บุรี และอื่นๆอีกมากมาย

ทั้งนี้ ต้องขอขอบคุณ **ดร.สวัสดิ์ ธรรมบุตร** ผู้อำนวยการกองบำรุงพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์ที่กรุณาอนุญาตต้นฉบับ และขอบคุณ **คุณอภิชาติ ศรีสอาด** บรรณาธิการอำนวยการบริษัท นาคา อินเตอร์มีเดีย ที่อำนวยการจัดพิมพ์

ในฐานะบรรณาธิการเล่มหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการเลี้ยงไก่พื้นเมืองฉบับที่อยู่ในมือท่านนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อท่านผู้อ่าน คุ่มค่าต่อเงินที่ท่านควักออกมาจ่ายอย่างแน่นอนครับ

มนตรี ตรีขารี

สารบัญ

CONTENT

คู่มือการเลี้ยงไก่ชนและไก่พื้นเมือง

การเลี้ยงไก่ชนและไก่พื้นเมือง	11	อาหารที่ใช้เลี้ยงพ่อแม่พันธุ์	61
ไก่พื้นเมืองที่พบในชนบทอำเภอเป็น 4 พันธุ์	12	การคัดเลือกและเก็บรักษาไข่พันธุ์	62
แบบของการเลี้ยงไก่	12	ตู้ฟักไข่และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง	64
หลักการทั่วไปของการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกร	16	ส่วนประกอบของตู้และวิธีการทำงานของตู้ฟักไข่	67
วัตถุประสงค์ของการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกร	16	วัสดุและอุปกรณ์ตู้ฟักไข่	69
โรงเรือนที่เหมาะสม	17	ข้อปฏิบัติในการใช้ตู้ฟักไข่	70
อุปกรณ์ที่จำเป็นในการเลี้ยงไก่	20	ข้อควรระวัง	73
อุปกรณ์ที่จำเป็นในการเลี้ยงไก่	20	การคัดเลือกพันธุ์	74
การจัดการไก่พื้นเมือง	24	หลักเกณฑ์การตัดสินใจชน	76
ขั้นตอนการเลี้ยงไก่พื้นเมือง จะแบ่งตามอายุของไก่	24	โรคและการป้องกันโรค	79
เตรียมโรงเรือน	24	โปรแกรมการทำการวัคซีน	79
เตรียมเครื่องกกและอุปกรณ์	25	การเตรียมทำการวัคซีน	79
การจัดลูกไก่ อายุ 0-6 สัปดาห์	26	ข้อควรระวังในการทำการวัคซีน	82
การจัดการไก่พื้นเมืองเพื่อเป็นไก่เนื้อ	32	การบันทึกเกี่ยวกับวัคซีน	83
การจัดการระยะ 3-6 สัปดาห์	32	วัคซีนนิวคาสเซิลเชื้อเป็นสดรอน ลาโซต้า	83
การเลี้ยงไกระยะ 6 สัปดาห์จนถึงส่งตลาด	33	วัคซีนนิวคาสเซิลเชื้อตาย สเตรนลาโซต้า	85
การเลี้ยงไกรุ่นอายุ 7-16 สัปดาห์	39	วัคซีนฟิลาซ	86
การเลี้ยงไก่สาวอายุ 15-22 สัปดาห์	43	วัคซีนหลอดลมอักเสบติดต่อในไก่	88
การเลี้ยงไก่พ่อแม่พันธุ์อายุ 21-72 สัปดาห์	49	วัคซีนอหิวาต์เป็ด-ไก่	89
การผสมพันธุ์ไก่	53	การจดบันทึกข้อมูล	90
หลักการผสมพันธุ์มี 2 แบบ	54	ตัวอย่างแบบบันทึกประจำ	91
ตัวอย่าง	55	ตัวอย่างแบบสรุปผลการเลี้ยงไก่พื้นเมือง	91
วิธีคำนวณหาจำนวนพ่อแม่พันธุ์	55	ตัวอย่างแบบบันทึกประจำสัปดาห์	92
แผนผังผสมพันธุ์และคัดเลือกพันธุ์	56	ตัวอย่างแบบบันทึกประจำสัปดาห์สำหรับฟองไข่	92
การผสมพันธุ์ไก่เพื่อผลิตลูก	57	การคำนวณไข่ไก่ต่อจำนวนไก่ไข่เฉลี่ย ที่เริ่มเลี้ยง	92
การฟักไข่	61	การเลี้ยงไก่พื้นเมือง 5 สายพันธุ์	93
อายุของพ่อ แม่ไก่พันธุ์	61	ประวัติ ดร.สวัสดิ์	110

การเลี้ยงไก่ชนและไก่พื้นเมือง

การเลี้ยงไก่ชนและไก่พื้นเมือง

ไก่พื้นเมือง หรือไก่บ้าน
(Domestic Fowl) จัด
อยู่ใน Family Phasia

nidae, Order Galliformes,
Class Aves ซึ่งมีต้นกำเนิด

อยู่ในแถบเอเชีย โดยวิวัฒนาการมาจากไก่ชนิด
ต่าง ๆ และพบในประเทศไทย คือ ไก่ป่า Gallus
gallus ที่มีอยู่ 2 ชนิด คือ ตุ่มหูขาว และตุ่มหู
แดง ไก่พื้นเมืองจัดเป็นแหล่งอาหาร โปรตีน
จากสัตว์ที่หาได้ง่าย และอยู่คู่ในชนบท มาเป็น
ระยะเวลาอันยาวนาน

❖ ไก่พื้นเมืองที่พบในชนบทจำแนกเป็น

4 พันธุ์ คือ

1. ไก่ฮู หรือไก่ชน
2. ไก่แจ้
3. ไก่ตะเภา
4. ไก่กลายพันธุ์

ไก่พื้นเมืองที่เกษตรกรนิยม

เลี้ยง กันคือ ไก่ฮู หรือ ไก่ชน เป็น
ส่วนใหญ่ โดยมีการปรับตัวเข้ากับ
สภาพแวดล้อมของประเทศไทย
มาเป็นเวลานาน จึงมีลักษณะที่ดีเด่น
มากมาย เช่น มีความสามารถในการ
ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในหมู่บ้านมี
สัญชาตญาณในการป้องกันตัว ตัวเมียสามารถ
ฟักไข่ได้เอง เมื่อมีคุณภาพดีและรสชาติอร่อย
เป็นต้น จึงทำให้สามารถดำรงเผ่าพันธุ์มาจน

12 การเลี้ยงไก่ชนและไก่พื้นเมือง

▲ การเลี้ยงแบบปล่อยหากินตามธรรมชาติ

ถึงปัจจุบันนี้ ถึงแม้การให้ผลผลิตไข่จะไม่มาก
นัก เพราะแม่ไก่จะออกไข่เป็นชุด หรือตบ
(Clutch) การไข่แต่ละชุดใช้เวลาประมาณ 2
สัปดาห์ จะได้ไข่ประมาณ 8-12 ฟอง จากนั้น
แม่ไก่จะทำการฟักไข่นาน 21 วัน ใช้เวลาเลี้ยง
ลูกไก่อีก 1-3 เดือน จึงจะเข้าสู่รอบการผสม
พันธุ์ครั้งต่อไปจึงทำให้แม่ไก่ให้ไข่เพียง 3-4
ชุด ต่อปี หรือให้ไข่เพียง 30-50 ฟองต่อปี

❖ แบบของการเลี้ยงไก่

การเลี้ยงไก่มีหลายลักษณะด้วยกัน

▲ ไก่พื้นเมือง ประเภทไก่ชนตัวผู้

อาจเลี้ยงไก่ไว้ในกรงตลอดเวลา เลี้ยง
บนพื้นคอกหรือขังเล้า เลี้ยงแบบขัง
กรงเดี่ยว เลี้ยงแบบปล่อย หรือกึ่งกัก

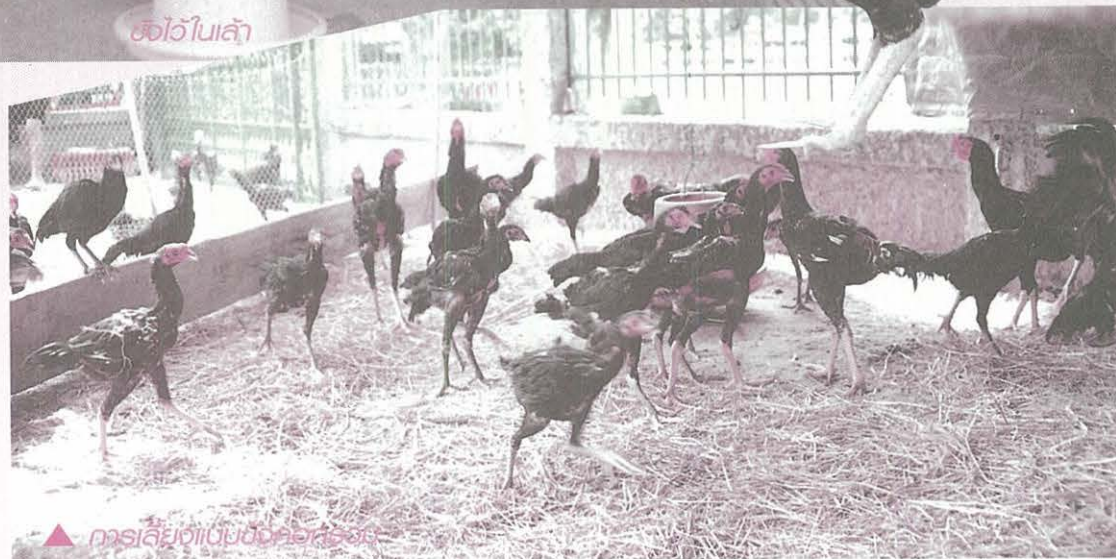
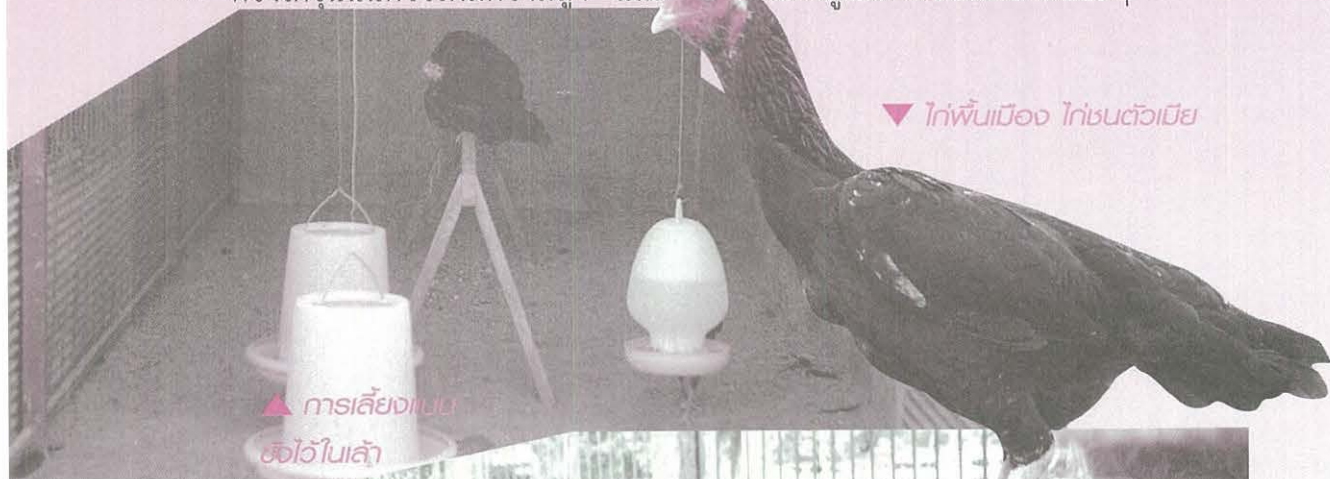
ก็ปล่อย แต่ละอย่างมีข้อดีข้อเสียแตกต่างกัน
ไป ผู้เลี้ยงควรตัดสินใจเอาเองว่าจะเลี้ยงแบบใด

1. การเลี้ยงแบบขังกรง กรงไก่มี
หลายแบบแล้วแต่นขนาดของอายุของตัวไก่ อาจ
เลี้ยง ในกรงลูกไก่ตั้งแต่ 1 วันถึง 6 อาทิตย์ หรือ
มากกว่า แล้วย้ายไปเข้าที่กว้างใหญ่และสูง
ขึ้น ต่อมาจึงเอาไก่ไปเลี้ยงในกรงไซ่แบบที่เรียก
ว่าไก่ขังกรง ตามปกติกรงลูกไก่อมีขนาดกว้าง
0.90 เมตร ยาว 1.50 เมตร ภายในสูง 0.45
เมตรโดยประมาณ พื้นกรงเป็นลวดตาข่าย
สีเหลี่ยมขนาด $\frac{1}{4}$ นิ้ว หรือ $\frac{3}{8}$ นิ้ว อาจใช้
พื้นกรงเป็นไม้ระแนงหรือไม้ไผ่ก็ได้

กรงไก่อุ่นนั้นควรเพิ่มความสูง และ

ความกว้างขึ้นจากขนาดที่กล่าวนี้อีก กรงไก่
ขังกรงใช้สำหรับเลี้ยงไว้เอาไข่ตัวพื้น เป็นตะ-
แกรงตา 1 นิ้ว X 2 นิ้ว เอียงเทออกด้านหน้า
และกันเป็นช่อง ๆ สำหรับไก่ช่องละ 1 ตัว
หรือมากกว่า บางแบบเป็นแบบเลี้ยงรวมกรง
ใหญ่ ประมาณขนาดกว้าง 0.90 เมตร ยาว 2
เมตร สูง 0.54 เมตร จุไก่ประมาณกรงละ 20
ตัว ก็ได้ ถ้าเลี้ยงไก่หรือลวดตาสีเหลี่ยมขนาด
 $\frac{3}{4}$ ถึง 1 นิ้ว

การเลี้ยงไก่แบบกรงเหล่านี้ต้องระวัง
อย่าให้ไก่เบียดเสียดยัดเยียดกัน ต้องมีน้ำให้
ไก่กินตลอดเวลา มีอาหารกินให้ทั่วถึงและต้อง
ระวังดูแลทำความสะอาดบ่อยๆ

2. การเลี้ยงแบบคอกหรือแบบขังเล้า การเลี้ยงแบบคอกต้องมีคอกที่สามารถกั้นลมฝน และพายุได้ ไม่มีหนูเข้ารบกวน ขนาดของคอกไม่

▲ การเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย

ควรต่ำกว่าขนาดกว้าง 2 เมตร ยาว 2 เมตร ความสูงอย่างน้อยก็พอให้คนเข้าออกได้สะดวก บนพื้นที่ขนาดนี้จะใส่ไก่ได้ไม่เกิน 20 ตัว หรือตารางเมตรละ 5 ตัว ถ้าจะเลี้ยงเป็นไก่กระทางก็อาจจะได้รวม 40-50 ตัว โดยวัสดุรองพื้นคอกด้วยแกลบ หรือฟางสับหรือเปลือกถั่วหมั่นเปลี่ยนวัสดุพวกนี้เสมอไม่ให้สกปรกมาก โรยปูนขาวช่วยทำความสะอาดให้พื้นคอกแห้ง และขจัดกลิ่นเป็นครั้งคราว

ภายในคอกด้านหนึ่งควรมีคอนไก่อนอน

ทำด้วยไม้หนา 1 1/2 X 3 นิ้ว หรือลำไม้ไผ่ขนาดข้อมือ หรือวัสดุอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองนี้ก็ได้ ความสูงของคอนประมาณไม่ควรเกิน 1 เมตร กรูได้คอนด้วยลวดตาข่ายกันไข่ตัก และขอบล่างของคอนมีลวดกันไม่ให้ไก่ลงคุ้ยเขี่ยไข่ได้คอนได้ ควรมีรังไข่วางหรือแขวนไว้ให้ไก่ไข่ได้ด้วย

รางน้ำและรางอาหารอาจให้อยู่ที่ริมหรือ กลางคอกก็ได้ ข้อสำคัญต้องให้ไก่เข้ากินได้สะดวกทุก ๆ ตัว

3. การเลี้ยงแบบขังกรงเดี่ยว มักใช้

◀ ส่วน

หนึ่งของกรงอนุบาลลูกไก่

เลี้ยงไก่ไข่โดยทำเป็นช่องหรือตับเฉาะตัวอาจ ทำเป็นชั้นเดียวหรือสองสามชั้นก็ได้ในแต่ละกรงจะมีรางน้ำ และรางอาหารด้านหน้าวิธี

นี้ประหยัดเนื้อที่เลี้ยงได้มาก

4. การเลี้ยงแบบปล่อยหรือครึ่งกัก

ครึ่งปล่อย การเลี้ยงแบบปล่อยในตอนเช้าจะปล่อยให้ไก่ออกหากินเอาเองได้อย่างอิสระทั้งพ่อแม่และลูกไก่ อาหารที่ไก่ได้กินเป็นอาหารที่ไก่คุ้ยเขี่ยหาเองและอาหารอีกส่วนหนึ่งได้จากผู้เลี้ยงให้กินบางโอกาส พอถึงกลางคืนจึง

แม่ไก่ ฟักหรือจะใช้เครื่องช่วยฟักไข่ก็ได้ แต่วิธีนี้อาจเปลืองเงินถ้าใช้เครื่องฟักเองเพียงจำนวนน้อย ทางที่ดีควรหาซื้อลูกไก่หรือไข่ฟักจากฟาร์มหรือ เชื่อถือได้จะประหยัดทุนกว่าทำการเลี้ยงพ่อแม่ไก่ไว้ด้วยกัน โดยให้ไข่และฟักลูกไก่เองวิธีนี้สะดวก แม่ไก่ช่วยเลี้ยงและคอยประคบประหงมลูกไก่ได้ดี จำนวนไก่ที่เลี้ยง

▲ ไก่หนุ่มที่คัดแล้วจะอยู่ด้านหน้าฟาร์ม

ให้ไก่เข้านอนในคอก

ส่วนการเลี้ยงแบบครึ่งกักครึ่งปล่อยมักจะกักไก่ไว้ในคอกแล้วปล่อยให้ไก่ออกนอกคอกได้บางโอกาส การเลี้ยง

▲ อีกไม่นานก็จับจำหน่ายได้แล้ว

ไก่ในคอกหรือในลานก็เพื่อป้องกันขโมย หรือป้องกันสุนัขและสัตว์อื่นรบกวนไก่ ยังทำให้แม่ไก่รู้จักไข่เป็นที่และสะดวกต่อการเก็บไข่ การให้อาหารผู้เลี้ยงจะนำอาหารมาให้กินเป็นเวลา

การเริ่มต้นเลี้ยง และการจัดหาพันธุ์ อาจะเริ่มเลี้ยงโดยการซื้อลูกไก่มาเลี้ยง ชื่อไก่รุ่นหรือแม่ไก่อนำมาเลี้ยงฟักหรือซื้อไข่มาให้

รอดมีมากกว่า

การเริ่มต้นเลี้ยงไก่ สามารถเลี้ยงได้ทุกฤดู แต่ที่เหมาะสมควรเป็นช่วงปลายฤดูฝนหรือต้นฤดูหนาว เพราะเป็นช่วงที่อากาศเย็นสบาย ทำให้ไก่โตเร็วแข็งแรง

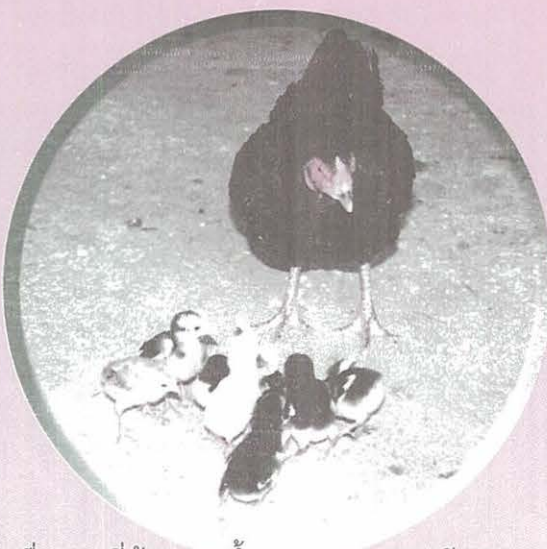

หลักการทั่วไป ของการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกร

❖ วัตถุประสงค์ของการเลี้ยงไก่
พื้นเมืองของเกษตรกร

1. เพื่อเป็นอาหารในครอบครัว
2. เพื่อเสริมรายได้ ถ้าหากมีจำนวนมาก
และเหลือจากการบริโภค
3. เพื่อความเพลิดเพลิน หรือความ
สวยงาม
4. เพื่อเป็นเกมกีฬาซึ่งไม่ว่าจะเลี้ยงแบบ
ใดก็มีขั้นตอนการเลี้ยงเหมือนกัน จะต่างกัน
ในช่วงท้าย ๆ เท่านั้น

แต่ก่อนที่จะนำไก่เข้ามาเลี้ยง ผู้เลี้ยง
ควรจะต้องเตรียมสิ่งต่าง ๆ ไก่ก็เหมือนสัตว์ชนิด

อื่น ๆ ที่ต้องการน้ำสะอาด อาหารดี อากาศ
บริสุทธิ์ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การสุขา-
ภิบาล และการป้องกันโรคที่ถูกต้องจึงจะให้
ผลผลิตสูงสุด ดังนั้นผู้เลี้ยงจึงควรพิจารณา
ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการให้ผลผลิตดังนี้

